

"תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד דְּבָא" אומרים חז"ל: מראש חדש אלול ועד חנוכה, מאירה ברכיקע מעין תבנית(=ציור) של יד,

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ הפשוטה לקבל את בעלי התשובה. **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:03**

עַרְשׂוֹת ק' ג' טַבַּת תַּשְׁע"ד (6.12.13) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"ויפל (יוסף) על צוארי בנימן אחיו ויבך, ובנימן בכה על צואריו (של יוסף) (מה', יד)"

על הכתוב, "ויפל (יוסף) על צוארי בנימן אחיו ויבך", מעיר רש"י: "יוסף בכה על שני המקדשים (=בתי המקדש), שעתידים להיות בחלקו של בנימין, וסופם להיחרב. 'ובנימן בכה על צואריו' – על משכן שילה, שעתידי להיות בחלקו של יוסף וסופו להיחרב". ומקור הדברים הוא בגמרא (מגילה טז): "ויפל (יוסף) על צוארי בנימן אחיו ויבך, ובנימן בכה על צואריו (של יוסף)", אמר רבי אלעזר: מלמד שבכה יוסף על מקדש ראשון, ועל מקדש שני, שעתידין להיות בחלקו של בנימין, ועתידין ליחרב. 'ובנימן בכה על צואריו (של יוסף)' – בכה על משכן שילה, שעתידי להיות בחלקו של יוסף ועתידי ליחרב".

לכאורה הדבר תמוה מאד, מדוע באותה שעה של שמחה, כאשר זכו שני האחים, יוסף ובנימין, להיפגש לאחר תקופה ארוכה שלא ראו זה את זה, נתעוררו שניהם לבכות על חרבן המשכן והמקדש? יתר על-כן, מדוע בכה יוסף על חרבן שני בתי המקדש שבחלקו של אחיו, ולא על זה שבחלקו שלו? וכן, מדוע בכה בנימין על חרבן המשכן שבחלקו של אחיו, יוסף, ולא על זה שבחלקו.

תחילה, נקדים להביא מה ששנינו בגמרא (יומא ט'): "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שהיו בו שלשה דברים – עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים... אבל מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה חרב? (אלא) מפני שהיתה בו שנתא חנם. ללמדך ששקולה שנתא חנם כנגד שלש עבירות – עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים".

והנה, כידוע, מכירת יוסף היתה בבחינת **שנתא חנם** של האחים, כפי שכתוב (בראשית לו, ד): "וישראל אהב את יוסף מכל בניו... ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם".

ויש לומר, שמטעם זה זכו יוסף ובנימין לכך שבתי המקדש נבנו בחלקם. שהרי, שניהם היו היחידים מכל יב' השבטים, שלא היה להם שום חלק ונחלה בשנתא האחים שהביאה למכירת יוסף. שהרי, האחים מכרו את יוסף, בשעה שבנימין היה עם יעקב אבינו. לפי זה, אומר ה"כתב סופר", כאשר התגלה יוסף לאחיו, גילו להם (=ליוסף ולבנימין) מן השמים, שבוכות זה שלא היתה **שנתא אחים** ביניהם, עתידים בתי המקדש להיבנות בחלקם.

אם כן, על מה ולמה בכו? אלא, כאמור הם בכו על שעתידי בתי מקדש אלו להיחרב בעון **שנתא חנם**, כפי שכתוב: "ויפל (יוסף) על צוארי בנימן אחיו ויבך, ובנימן בכה על צואריו" (של יוסף), שבכו על בתי המקדש, שיחרבו על עון שנתא חנם.

ויש להביא סימוכין לדברי ה"כתב סופר", שמכירת יוסף היא בבחינת **שנתא חנם** שמתגלגלת מדור לדור עד ביאת משיח צדקנו, כפי שכתוב במדרש (ילקוט שמעוני משלי, סימן תתקכט'): "אמר רב יהודה: לא נמסרו הרוגים למלכות, אלא על (חטא) מכירתו של יוסף. אמר רבי אבין: הרי אומר עשרה (הרוגי מלכות), עשרה כל דור ודור, (ו)עדין אותו חטא תלוי".

נמצאנו למדים ממדרש זה דבר איום ונורא! גזירת עשרת הרוגי מלכות על מכירת יוסף היא בכל דור ודור, עד ביאת גואל צדק. ועל-כך, אומר ה"מגלה עמוקות", רמזו השבטים, באומרם, "איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו", ראשי תיבות ששה **אלפי"ן** (=שש אותיות א') – לומר, שחטא מכירת יוסף רודף אחרינו, כל ששת אלפי השנים שהעולם קיים.

ומזה צריכים אנו להבין, שמאחר ונחרב בית תפארתנו בעון **שנתא חנם**, לא נזכה לגאולה העתידה – אלא רק על-ידי שנעקור מקרבנו מידה זו של **שנתא חנם**.

ולכן, חובה קדושה מוטלת עלינו, ללמוד וללמד **שלום ואהבה** בין ישראל אחינו. שכן, אם ממשיכים אנו תלילה בשנתא אחים, הרי זה גורם לעורר שוב את עון מכירת יוסף הצדיק.

ועל-כך רמזו השבטים בששה אלפיי"ן (=שש אותיות א'), באומרם: "איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו" – לרמזו, שאותו יצר הרע של מכירת יוסף, שהיא **שנאת האחים**, עדין שולט בנו בכל משך ששת אלפים השנה. ולכן, לצערנו הרב, עדין לא זכינו לגאולה השלימה, אף שאנו נמצאים באלף הששי. (וברור הדבר, שאותה שנאת האחים, שבטי י"ה ליוסף, אין להבין אותה כפשוטה).

ויותר מזה, בזהר החדש מצינו, שבפועל **שנאת חינו** התעורר החטא של מכירת יוסף, וגרם לישראל ליפול בגלות **אדום**, ששאנו את ישראל שנאת חינו (מידה כנגד מידה). וכפי דברי הזהר החדש (וישב לו, מתורגם): "כיון שחוב **שנאת חינו** התעורר, מסר הקב"ה את ישראל בידי מי ששונא אותם שנאת חינו (=אדום)".

ועתה, בא וראה רעיון נשגב, שהנה, כאמור, באותה שעה של שמחה, כאשר זכו שני האחים, יוסף ובנימין, להיפגש לאחר תקופה ארוכה שלא ראו זה את זה, נתעוררו שניהם לבכות על חרבן המשכן והמקדש. ושאלנו, מדוע בכה יוסף על חרבן שני בתי המקדש שבחלקו של אחיו, ולא על זה שבחלקו שלו? וכן, מדוע בכה בנימין על חרבן המשכן שבחלקו של אחיו, יוסף, ולא על זה שבחלקו?

משיב על-כך הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א, ואומר: חרבן בתי המקדש היה תוצאה של **שנאת חינו**, וראשית החטא של **שנאת חינו** היתה **מכירת יוסף**. לפיכך בקשו יוסף ובנימין לתקן עון זה של שנאת חינו. והנה, ידוע שהתיקון לשנאת חינו הוא **אהבת חינו**, כלומר אהבת אמת – שצער חברו מכאיב לו יותר מצערו שלו. ולפיכך הראה כל אחד מהם את גודל האהבה לזולתו, ובכה על חרבן בית המקדש שבחלקו של אחיו: יוסף בכה על חרבן שני בתי המקדש שבחלקו של בנימין אחיו, ואילו בנימין בכה על חרבן המשכן שבחלקו של יוסף אחיו, מתוך רצון לעורר אהבת חינו, ובכך לתקן את שנאת החינו שגרמה לגלות מצרים. ומוסיף ואומר הצדיק רבי יחזקאל מקוזמיר, שהרמז לכך הוא, ש"על צוארי" ו"על צואריו" עולה בגמטריה ל- "ואהבת לרעך כמוך" (=820).

ו"אסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד"

על הפתוב, "ויבך (יוסף) על צואריו עוד", פרש רש"י: "אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף, אלא נשקו. ואמרו רבותינו, שהיה קורא את שמע" (=שיעקב קרא קריאת שמע).

בענין זה אומר הגה"ק, בעל שו"ת "נודע ביהודה", שבפסוק היחוד, "שמע ישראל יהוה אלקינו יהוה אחד", אנו מביעים באמונה שלמה, שהן מידת הרחמים – הנמשכת משם "יהוה" – והן מידת הדין – הנמשכת משם "אלקים" – שתייהן יחד הן מידות של רחמים גמורים (כידוע, שם הרחמים הוא יהוה, ושם הדין הוא אלקים). ועל כן זהו פרוש הפסוק: "שמע ישראל" – האמינו ישראל באמונה שלמה, כי "יהוה" (=שם מידת הרחמים) **אלקינו** (=שם מידת הדין), הם לאמיתו – "יהוה אחד". כלומר, שתייהן, שתי מידותיו של הקב"ה הן בעצם מידה אחת של רחמים גמורים. אלא שכעת, בעולם החומרי הזה, טחו עינינו מראות בפועל גילוי זה של רחמים. (ולכן, מכסים אנו את עינינו ב"קריאת שמע", כדי להורות בכך, שלא ללכת שולל אחרי ראית העינים הגשמיות, כיון שלעיתים נראה לנו שדבר זה או אחר, הוא רע). ה"חתם סופר" מבאר את פסוק היחוד בדרך אחרת, ואומר, שכמו שבפסוק היחוד, "שמע ישראל יהוה אלקינו יהוה אחד", הדין נמצא בין שני שמות הרחמים (יהוה **אלקינו יהוה**) – כך גם במציאות מתנהג הקב"ה עם ישראל. כלומר, לפני שהוא יתברך מביא עליהם את הדין/המכה (חלילה), הנה מקדים הוא את התרופה, ולאחר המכה הוא מביא את התרופה בפועל.

"ויפל (=יוסף) על צואריו, ויבך על צואריו עוד" "ואמרו רבותינו, שהיה (יעקב) קורא את שמע" (רש"י)

מסופר על אחד מתלמידי הגאון רבי יהודה אסאד זצוק"ל, שבהיותו בדרך ביער התנפל עליו שודד, שבקש ליטול את ממונו ואת נפשו, אך הסכים לתת לו שהות, כדי להפריד מהעולם כרצונו. החל התלמיד לומר וידוי בבכי רב, וכשהגיע ל"קריאת שמע" עצם את עיניו בדבקות ובהתלהבות דקדושה, וקבל על עצמו על מלכות שמים, בידיעה שזו הפעם האחרונה בחייו בה הוא זוכה לכך... כאשר סים התלמיד, חש שהוא מוכן למסור את נפשו. אך כשפקח את עיניו, נעלם השודד כלא היה. כשפלו אחוז רטט וחלחלה מהר התלמיד אל רבו, וספר לו את כל המאורע. שאל אותו רבי יהודה אסאד: "האם במהלך חייך קראת קריאת שמע כראוי ובכונה?". משהשיב התלמיד בשלילה, אמר לו רבו: "דע לך, כי מן השמים רצו ללמדך פרק בהלכות קריאת שמע, שחייב אדם לקבל על עצמו על מלכות שמים בקדושה ובדבקות, ולדמות לעצמו כאילו זוהי הפעם האחרונה בה הוא זוכה למצוה זו בחייו...". **שבת שלום לכל בית ישראל!**

"תִּשָּׁב אֲנוֹשׁ עַד דִּבְא" אומרים חז"ל: מראש חדש אלול ועד חנוכה, מאירה ברכיע מעין תבנית(=ציור) של יד,

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ הפשוטה לקבל את בעלי התשובה. **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:03**

עַרְשׁ"ק ג' טִבַּת תַּשַּׁע"ד (6.12.13) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:14**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַעֲתָה אֵל תַּעֲצְבוּ..."

על הפסוק, "וַעֲתָה אֵל תַּעֲצְבוּ וְאֵל יַחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מִכְרַתֶּם אֹתִי הֲנֵה כִּי לְמַחִיָּה שְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם", אומר הרה"ק פינחס פרידמן: אחרי שראה יוסף את גדל החרטה של אחיו השבטים, על שמכרו אותו למצרים, בקש להרגיעם, ועל-כן אמר להם, שכל ענין מכירתו למצרים היתה סיבה מן השמים על-ידי ההשגחה העליונה, כדי שעל-ידי כך ירדו ישראל למצרים, ותתקיים גזירת הכתוב: "יָדַע תִּדַּע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה". ולכן אמר להם יוסף "אל תעצבו" שכן, כאילו נטלה מכם הבחירה, ולא היה באפשרותכם לנהוג אחרת ממה שקבע הקב"ה.

וכפי שמובא במדרש תנחומא: "זה שאמר הכתוב (תהילים כה): 'לָכוּ וּרְאוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים נוֹרָא עֲלֵיָהּ עַל בְּנֵי אָדָם'... הִיָּה הַקֹּב"ה מְבַקֵּשׁ לְקַיֵּם גְּזֵירַת 'יָדַע תִּדַּע', וְהִבִּיא עֲלֵיָהּ לְכָל דְּבָרִים אֱלוֹ, כְּדִי שִׂיאֲהֶב יַעֲקֹב אֶת יוֹסֵף, וַיִּשְׁנֹאוּהוּ אַחֲיוֹ, וַיִּמְכְּרוּ אוֹתוֹ לִישְׁמַעֲאֵלִים, וַיִּזְרְיוּהוּ לְמִצְרַיִם, וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב שִׂוְסָף חַי בְּמִצְרַיִם, וַיִּרְדַּע עִם הַשְּׁבִטִים וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּ שָׁם... (וזהו שכתוב): 'וַיִּוְסַף הוֹרֵד מִצְרַיִמָּה'. אֵל תִּקְרִי 'הוֹרֵד', אֵלָּא "הוֹרֵד", (שהוריד) אֶת אָבִיו וְהַשְּׁבִטִים לְמִצְרַיִם."

וכן פרש רש"י הקדוש על הפסוק (בראשית לו, יד): "וַיִּשְׁלַחְהוּ (=יעקב את יוסף), מִעֲמֵק חֲבֵרוֹן - מִעֲמֵק חֲבֵרוֹן? וְהֵלֵא חֲבֵרוֹן (שוכנת) בְּהָר (=בגובה)... אֵלָּא מַעֲצָה עֲמוּקָה שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק (=אברהם אבינו) הַקָּבוֹר בְּחֲבֵרוֹן, לְקַיֵּם מָה שֶׁנֶּאֱמַר לְאַבְרָהָם בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים: 'כִּי גַר יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה'". ואולם, אומר הרה"ק פינחס פרידמן, נראה לבאר עמק פונת יוסף הצדיק, עליו השלום (כאשר אמר לשבטים שאין עליהם שום אשמה על שמכרוהו למצרים), על-פי יסוד גדול בעבודת ה', שחדש הרה"ק משינאווע זיע"א, בספרו הקדוש "דברי יחזקאל" (שמות), על הכתוב (שמות ב, יט): "וַתֹּאמֶרְןָ אִישׁ מִצְרַיִם הִצִּילְנוּ מִיַּד הָרָעִים". ובאר המדרש (שמות רבה א, לב): "וַתֹּאמֶרְןָ אִישׁ מִצְרַיִם הִצִּילְנוּ מִיַּד הָרָעִים" - אָמְרוּ בְּנֹת יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה: יֵשֶׁר כּוֹחֶךָ שֶׁהִצִּילְנוּ מִיַּד הָרָעִים. אָמַר לָהֶן מֹשֶׁה (לבנות יתרו): אוֹתוֹ מִצְרַיִם שֶׁהִרְגִּיתִי הוּא שֶׁהִצִּיל אֶתְכֶם. וְלָכֵן אָמְרוּ (בְּנֹת יִתְרוֹ) לְאַבְיָהֶן: 'אִישׁ מִצְרַיִם הִצִּילְנוּ'. כְּלוּמַר, מִי גָרַם לָנוּ שֶׁיָּבֹא אֶצְלָנוּ (=לְמֹשֶׁה שִׁבּוֹא לְהִצִּילְנוּ)? - אִישׁ מִצְרַיִם שֶׁהִרְגָּ."

ובאר הרה"ק משינאווע את דברי המדרש ואמר, שלפעמים עושה האדם מעשה אשר נדמה לו בדעתו שהיה זה מעשה של מצוה. אך לאחר מכן נוקפו לבו, ומתחיל לפשפש הוא במעשיו, אולי לא היה זה מעשה מצוה, אלא אדרבא, היה זה מעשה עבירה! ולכן, אומר הרה"ק משינאווע, כדי לברר דבר זה, אם היה זה מעשה מצוה, או חלילה מעשה עבירה, העצה היעוצה היא, שישתכל האדם ויתבונן מהי תוצאת המעשה שעשה: אם השתלשל ממעשהו דבר טוב - סימן שהמעשה שעשה היה מצוה, ולכן יצא מזה דבר טוב. שהרי, אמרו חז"ל (אבות ד, ב): "מצוה גוררת מצוה". אבל, אם מהמעשה שעשה נשתלשל ונתהוה דבר לא טוב - סימן הוא שהמעשה שעשה היה עבירה. שכן, אמרו חז"ל (אבות ד, ב): "עברה גוררת עברה" - ולכן נשתלשל ממעשהו דבר עבירה.

כמו כן, אומר הרה"ק משינאווע, כך היה עם משה רבנו, שהרג את המצרי לשם שמים. אולם, לבו נקפו, שמה לא טוב עשה, כאשר הרג נפש אדם? אך, לאחר שראה שהשתלשל מכך דבר טוב (=הצלת בנות יתרו), נתגלה לו למפרע(=בדיעבד, לאחר המעשה) שמצוה גדולה עשה, בכך שהרג את המצרי. וזאת, מפנין שממעשהו השתלשל עוד מצוה - הצלת בנות יתרו - בבחינת "מצוה גוררת מצוה".

וראוי להביא גם מה שכתב הרה"ק, בהוספת "דברי יחזקאל החדש" (ויחי), על הפ' תוב (בראשית נ, יב): "וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי לֹו כֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּם". כְּלוּמַר, אִיךָ נִדַּע שֶׁמַּעֲשֵׂי בְנֵי לֹו שֶׁל הַקֹּב"ה הֵם "לֹו" - בְּלִתי לֵה' לְבָדוֹ? וְהַתְּשׁוּבָה הִיא: "כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם" - אִם יֵצֵא מִזֶּה דְבַר מִצְוָה, כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה', אִזּוֹ מִתְּבַהֵר לְמַפְרַע שֶׁהַמַּעֲשֶׂה הַקּוֹדֵם הִיָּה מִצְוָה.

ומובא שם, שספר הרה"ק משינאווע, שבלייל שבת דחפו אנשים זה את זה כדי להתקרב אליו, ונפל הנה שעל השלחן וכבה. ואמר להם הרה"ק, כי מחילול שבת זה מוכח, שהדחיפה לא הייתה לשם שמים – מכיון שהשתלשל מכך מעשה עברה.

והנה, ידוע ממדרשים ומהספרים הקדושים, שהשבטים, לפני שמכרו את יוסף, דנו אותו על-פי דין תורה. שכן, חשבו שעל יוסף חל דין "רודף". כלומר, שניתן להורגו על מנת להינצל ממנו, בהיותו מביא את דיבתם רעה לפני אביהם, ומפריד בינם לבין יעקב אביהם. ומאחר וחששו הם שבגלל זה לא ירצה יעקב אביהם ללמדם דרכי חכמה ותורת ה', מכרו את יוסף, כדי לסלקו מדרכם. אולם, כאשר ראו את גדל צערו של יעקב אביהם, שמאן להתנחם, ובנוסף לכך ראו, שכאשר ירדו למצרים נשתלשל מזה שגם בנימין יצטרף להישאר שם – התחילו להתבונן ולחשוב, שאולי באמת לא טוב עשו כאשר מכרו את יוסף למצרים – שהרי, נתהוה מזה מעשה לא טוב, בבחינת "עברה גוררת עברה".

על-כן, כאשר נתגלה עליהם יוסף במצרים, רצה להניח את דעתם, ואמר להם: "ועתה אל תעצבו... כי מכרתם אתי". "עתה" דוקא, כאשר אתם רואים שממעשה המכירה, שמכרתם אותי למצרים, לא נתהוה דבר רע – אלא אדרבא, נשתלשל מכך רוח והצלה לכל העולם – "להחית עם רב". ואם כך, הרי לכם הוכחה גדולה, שאכן פדת וכדין עשיתם – שהרי יצא מזה דבר טוב לעולם. וכל זה היה בהשגחת הבורא, יתברך שמו, מסובב כל הסיבות, "לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה" – ומזה תוכלו ללמוד כי "לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים"... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
"להורות לפניו לתקן(=להכין) לו בית תלמוד"

מסופר על הרבנית אלישיב, עליה השלום, שהיתה עזרתו בקדש של בעלה הגדול, מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוקל"ה, והיתה משכימה בכל לילה עם בעלה בשעה שלש לפנות בקר, ומכינה לו כוס קפה מהביל מיד עם תחילת לימודו. את המים היתה מרתיחה בפרימוס ישן נושן, שהלהבה בו היתה קטנה וחלשה מאד. וכשהציעו לה בני הבית לקנות "טרמוס", ולהרתיח מים לפני שתשכב לישון, כך שיתאפשר לה להמשיך לישון עד הבקר, ענתה הרבנית: "לא אותר על מלאכת קדש זו! אני חיה מכך שזוכה אני לשמש תלמיד חכם גדול כמו אבא. זה מחיה אותי ומעניק לי הרגשת קדושה גדולה, שכמוה לא אוכל להשיג אם אכין את המים בטרמוס". ואף בימים שלא חשה בטוב, סרבה תמיד להצעת בני ביתה לקום מוקדם במקומה, ולהכין לאבא כוס קפה, ולא הסכימה לוותר על זכות זו אפילו לא לילה אחד. כך זכתה והיתה סמל לאהבת התורה בלי פשרות, ואף השרישה זאת בלב בנותיה הצדקניות, שזכו ונשאו כלן לתלמידי חכמים, מופלגים בתורה וביראת שמים.
"ובני דן חשים" (מו' כג')

על הכתוב "ובני דן חשים", שואלים חז"ל: למה לא היו לזן בנים ובנות, אלא רק בן אחד שנקרא חשים, שהיה גם חרש?

אומר על-כך ה"פסא רחמים": שמעתי מחכמי הדור, שכשילדה אשת דן בראשונה היה הילד נפל, כמין חתיכת בשר ללא ידים ורגלים, ובלא ראש (לא עלינו). וגם לא היה בו כל רוח ונשמה. כשראה כך דן, נעצב מאד אל לבו, והלך וישב לפני אביו יעקב בפנים זועפות. שאל אותו אביו: בני, מה היום מימים? למה אתה עצוב?
ספר דן ליעקב אביו שאשתו ילדה "נפל", כמין חתיכת בשר. אמר לו יעקב אביו: הניחו אותו על טבלא (=לוח עץ) והביאו לי אותו. הניח דן את הנפל על טבלא, פסה אותו בשמיכה, והביא אותו לפני אביו יעקב. הביט בו יעקב, וראה ברוח הקדש, שנפל זה הוא ניצוץ דוד המלך, שהיה ראוי להיות בר נפלי (=משיח), ואבות העולם נתנו לו ע' (=70) שנים. (בתחילה נתן לו אדם ראשון ע' (=70) שנים. אולם לאחר שחטא האדם בעץ הדעת, נתנו אבות העולם לדוד ע' שנים). עמד יעקב והתפלל על אותו נפל, ואמר: ריבונו של עולם, אם אין לילד הזה חיים, תן לו משנותיו של אדם הראשון. וכך היה, שבקש יעקב רחמים עליו, ונתן לו הקב"ה ראש ועינים, אף, פה, ידים, רגלים. וכך התפלל יעקב, עד שנתן לו הקב"ה רמ"ח איברים ושס"ה גידים. לאחר מכן עמד יעקב והתפלל עליו, שיתן לו הקב"ה רוח ונשמה, ראיה וריח. אולם, יעקב אביו שכח לבקש על חוש השמיעה, מפני שנפל זה היה ניצוץ מדוד המלך, שקבל את שנותיו מאדם הראשון. ומאחר ואדם הראשון פגם באזן, בכך שלא שמע מה שצוה עליו הקב"ה ("וימעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו"), לכן נתגלגל כך, שיעקב שכח לבקש על חוש השמיעה, ונשאר חשים חרש. ולכן נקרא "חשים" - מכיון שאין לו חוש שמיעה (כמו שאומרים לעור "סגי נהור" (=אור גדול)).

והנה, לאחר כל זאת פחדו דן ואשתו מנפל נוסף, ולכן התפללו שלא יהיו להם יותר ילדים, ומאז, באמת, לא נתעברה אשת דן כלל וכלל. אולם, אומר "פסא רחמים", לעתיד לבוא הקב"ה יתן לחשים, בן דן, חוש שמיעה יותר מכל אנשי העולם, ויהיה בו ניצוץ ממשיח צדקנו - והראיה לכך היא, ש"חשים" הם אותיות משיח...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!